

4. sept. 2019

Septembri kuukiri nr 40

4. SEPT. 2019

Suur suvi on läbi, mis sellel aastal on olnud erakordselt tihe ja sündmusterohke. Kuna augusti alguses meil kuukirja ei ilmunud, siis seekordses numbris leiavad kajastust ka seltside juulikuised tegemised. Meie liikmesseltsid osalesid laulupeol, Minski eesti kultuuripeol, korraldasid ise mitmeid kajastamistleidnud ettevõtmisi oma asukohtades.

Augustis toimus Eesti Kultuuriseltside Ühenduse iga-aastane suvekool, millest võttis osa 30 erinevat seltsi. Toimunud suvekool leidis meediakajastuse ka Aktuaalse Kaameras.

EKSÜ toimetamistest

Pressiteade

Eestlased üle maailma kohtusid Balti keti aastapäeval Riias

Maaailma eri paigus tegutsevate eesti kultuuriseltside esindajad arutasid Riias toimunud suvekoolis, mida teha eestluse ja seltside järjepidevuse hoidmiseks. Ühe konkreetse sammuna võtab iga seltsi esindaja järgmisse suvekooli kaasa mõne noore.

ERR kultuuriseltside suvekoolist Riias

Üle maailma tegutsevate Eesti kultuuriseltside roll eestluse hoidjatena muutub järjest olulisemaks. Riias olid koos kultuuriseltside esindajad Krasnojarskist Prahani. Kultuuriseltsid tahavad oma tegevusse kaasata rohkem noori, kuid ida pool on see keerulisem kui läänes, sest sinna suundub eestlasi elama vähe, vahendas “Aktuaalne kaamera”.

[Riia suvekooli materjalid ja võõrustaja meentussõnad](#)

23.-24. augustil toimus meie liikmesseltside iga-aastane suvekool. Seekord Riias.

Avaldame siinkohal kõigile huvilistele materjalid, millest koha peal räägiti sh ka meediateemalise koolituse slaidid. Esitame ka mitu galeriid ürituse kohta ning ajalehes “Põhjarannik” ilmunud artikli.

Täienes meie video ja audioarhiiv:

[Siberi Haida küla setode tervitus eestlastele](#)

[Videofilmid Suetuki eestlaste traditsioonidest](#)

Jagame siinkohal meie lugejatega kaheosalist videofilmi Suetuki eestlastest ja nende jaanipäevade pidamise traditsioonist. Filmid on vene keeles.

Valminud suvel 2019

[Siberi Setumaa](#)

35. minutiline film Setumaast keset Siberit.

Vene ja setu keeles

Taasiseseisvumispäeva eri – tee perekonnalugude juurde

Räägiti Eestist kaugelt vaadates ja eestlaseks jäämise võimalikkusest piiri taga. Studios olid USAs elav eestlanna Ülle Ederma ja Tšehhis elav eestlanna Iivi Zajedova. 20. augustil kell 13 oli saatejuht oli Piret Kooli.

Kuula intervjuud!

Aarega oli studios kaasas ka külaline Krimmist – Ljubov Boitšuk, kes kinnitas, et parim koostöö mida hetkel Eesti poolt oodatakse on kultuuri- ja hariduselu vallas ning omavahelise sõbraliku suhtlemise jätkamine.

Meie liikmete tagasiside lõppenud laulupeost

Tervitused Tallinnast!

Eesti Laulu- ja Tantsupeo SA ja Eesti Lipu Selts on juba aastaid teinud koostööd ja tegutsenud selle nimel, et nii laulu- kui tantsupeo paikades kui ka rongkäigus lehviksid meie sinimustvalged lipud ja kasutataks erinevat rahvuslikku sümboolikat.

Pärnu Lauluselts LEELO suve suurhetk

Me oleme Põhjamaa lapsed – õnnelikud ja uhked toimunud suurpeo, XXVII laulupeo, üle.

Ilmarattana pöörlevad emotsioonid naiskoori Leelo lauljatel meeliülendavatest hetkedest.

Seltsi KAJAKAS lend läbi suve

Meie rühm kogus kuulsust sellega, et meil oli tantsupeo **kõige vanem osaleja** – Ants Kangur (74). Ta andis mitu intervjuud ajakirjandusele ning kutsuti ETV saatesse “Ringvaade” juttu puhuma. Lõpetuseks pidi Ants saatejuhi “Tuljaku” tõstesse upitama, millega ta sai väga hästi hakkama.

Liikmete muud vahvad suvised tegemised

Rahvustoitude festival Himmastes

Jakob Hurda 28. rahvuskultuuri auhindade üleandmine ja Folkloorikuninga II rahvustoitude festival Himmastes 27. juulil.

Kultuurisündmus avati südapäeval Himmaste külakeskuses, kus anti üle üks Jakob Hurda rahvuskultuuri auhindadest.

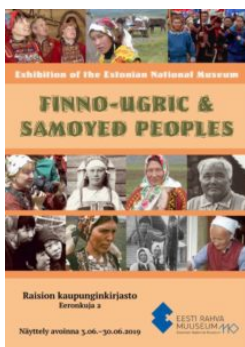
Siberis toimus SetoFest

Nädalavahetusel, mil Eestimaal peeti uhket laulupeo rongkäiku, korraldasid Siberi Krasnojarski krai Haida küla setod Siberi Setode Festivali ja oma kollektiivide rongkäigu.

Haida külas tõmmati vardasse setode rahvuslipp, tantsiti ringmänge ning ette kanti minietendus seto eepose PEKO ainetel.

Soome-Ugri rahvad Raisio näitusel

Eesti Rahva Muuseumi rändnäitus tutvustab soome-ugri ja samojeedi rahvaid, keda seob omavahel keelesugulus. Näitus oli praegu Raisio (Soome) linnaraamatukogu Fuajee-galeriis (03.06.-30.06.2019). 9.07.-22.08. sai näitusega tutvuda Eesti aukonsulaadis Turus, Varsinais-Suomen Virokeskus ry Viron kunniakonsulin toimisto Turussa Vanha Suurtori 3, 20500 Turku

Külas Tallinnas ERRi Muuseumis ja Laulasmaal Arvo Pärdi Keskuses

Meeldejäävaks sündmuseks kujunes Rakke Valla Hariduse Seltsi rahvale ja meiega ühinenud Muuga Maanaiste Seltsi EHA liikmetele külaskäik ERRi Muuseumisse ja Arvo Pärdi Keskusesse.

Suetukis oli tegus augusti algus

3. augustil tähistas Karatuzski rajoon Siberis oma 95 a. juubelit. Juubelist võtsid osa rajooni erinevate rahvusseltside esindajad. Kohal oli ka Siberi eestlaste esindus – Lina Andrejeva Suetuki külast.

Iga selts sai pakkuda külalistele maitsta oma rahvuskööki.

Minussinski pommidor

24. augustil peeti Minussinski linnas iga-aastast üritust “Minussinski pomidor”, kus kohalikud eestlased esitlesid Karatuzski rajooni eesti talu.

Talus sai maitsta verivorsti, juustu köömnetega, kiluleiba, pikka poissi, kodukalja, kama ja mulgi kapsast. Meie kõrval mängis Ülem-Suetuki puhkpilliorkester.

Eestlased olid esimest korda Turu Kunstide öös kaasa löömas

Kunstide öö on meile, eestlastele, üldse täiesti uus kogemus. On üllatav, et ühel neljapäevase päeva õhtul tulevad kogu linna elanikud koos peredega linna peale jalutama. Ja mitte lihtsalt jalutama, vaid keerlevad mööda linna ringi, et saada osa kõikidest kultuurilistest üritustest.

[Krimmis lõppes soome-ugri festival](#)

Alušta linnas toimus ümarlaud, millest võtsid osa Mordva, Komi, Mari, Tatari, Komi-Permi vabariikide esindajad sellistest linnadest nagu Uljanovsk, Samaara, Sevastopol, Jalta, Simferopol. Krimmi Eesti Seltsi esinaine Olga Skriptšenko tegi ettekande “Soome-ugrilaste perspektiivid Krimmis”. Erinevate seltside esindajad olid ette valmistanud ka emakeelsete raamatute ja rahvusliku käsitöö näitused.

[Minski eesti kultuuripäev 2019](#)

Minskis on traditsioon korraldada laupäeviti raekoja platsil teiste rahvaste kultuuripäevi. 10. augustil 2019 toimus järjekordne eesti kultuuripäev koostöös Minski Linna Täitevkomitee, Valgevene Eesti Seltsiga Pääsuke ja Valgevene Vabariikliku Rahvuskultuuri Keskusega, toetas Valgevene Eesti saatkond, partneriteks olid Pärnu ettevõtte OÜ Venderloo Veod ja Marika Park.

[Veel Minskis toimunud kultuuripeost...](#)

Kaemalda tuu päale, et võrokõsõ, kiä olli kutsutu 10.08.19 Eesti pääväle Minskihe, es mõista valgõvinne kiilt ja ka valgõvindläse, kiä Tallina Võru Seldsi ansambli Liiso laulõ kullõlsivä, es mõista võru kiilt, saadi ütstõõsõst ummõhta hüäste arvo.

[Mereajalookonverentsil oli üllatusesineja Peterburist](#)

10. augustil hotell Meri konverentsisaalis toimunud **Saaremaa merekultuuri seltsi** korraldatud mereajalookonverentsil oli lisaks lektoritele Eestist külalisesineja Peterburist.

Rahvapidu Tamperes

25.augustil toimus Tamperes rahvapidu, millega tähistati EV taasiseseisvumise 28.aastapäeva ning Balti keti 30 aastat. Rahvapeol osalesid EV rahvastikuminister Riina Solman, EV aukonsul Tamperes Jani Koivuniemi, Integratsiooni Sihtasutuse esindaja Kaire Cocker. Tampere linna esindas välissuhete osakonna juhataja Satu Vuorinen.

Vaba rahva laul

Kui oluline on eestlase jaoks laul saime tunda 17. augustil, mil tähistasime Pärnu Eesti Taasiseseisvumise 28. aastapäeva „Vaba Rahva Lauluga“ Pärnu Vallikäärus. Keskpäeval alanud proov kinnitas kooride valmisolekut, kus ühtse kõla tekitamises andis oma osa ka **naiskoor Leelo**.

Arhangelskis peeti eesti pidu

21. augusti varahommikul vurasid hotelli Pärnu ette Venderloo Veod bussid, et mahutada ca 120 reisijat ja alustada reisi Peterburi poole, et sealt edasi sõita rongiga **Arhangelskisse**. Tavareisist erines reis seetõttu, et „liikumapanevaks jõuks“ oli Pärnumaa Lõõtspillihaigete Seltsi ja Rahvuskultuuriselts Kirmase soov ühendada kaks üheks – näha maailma ning ise esineda ning oma rahvakultuuri tutvustada.

Augustikuu märksõnaks oli „üheskoos“

Kord aastas, **muinastulede ööl**, süüdatakse üheskoos lõkkes meenutamaks ajaloolisi mereäärseid märgutulesid. Eestimaa idapiiril märgutulede kett aga katkeb – siinkandis pole tänini olnud kommet hiliseid merelttulijaid tervitada. Mõeldud-tehtud ja nii saigi Narva Eesti Seltsil koos Maarahvaseltsiga „Vanatare“ plaanid paika pandud ning ühise ettevõtmise tulemusena ka sinne merepiir valgustatud.

Meie seltside pühendused eesti keele aastale

[EESTI KEELE AASTA 2019 Ahrensi V konverents 10.08.2019 Kuusalu pastoraadis](#)

Eduard Ahrensi V konverents toimus lauritsapäeval, 10. augustil 2019 Kuusalu pastoraadis, kus Ahrens (1803–1863) elas ja töötas kirikuõpetajana 30 aastat. Ta on maetud Kuusalu kalmistule. Ahrens oli tänapäevase eesti ortograafia looja ning oma aja kohta hea eesti keele grammatika autor („Grammatik der Ehstnischen Sprache Revalschen Dialektes“, Tallinn 1843).

[Eesti keelest arvamusfestivalil](#)

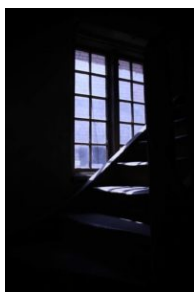
Tänavusel arvamusfestivalil Paides 9. ja 10. augustil peeti mitu keelearutelu. Tallinna Ülikooli teaduskeelekeskuse algatusel koostöös Tartu Ülikooli ja Emakeele Seltsiga korraldatud arutelu „**Teaduskeel(ed) – kellele ja kuidas?**“ avas „Meie tuleviku“ alal rahvusülikooli 100. aastapäeva mõttevahetuste kakspäevaku.

**EESTI KEELE AASTA
2019**

Tulekul

[Koidu seltsimaja talgud 7. septembril](#)

Talgute eesmärk on Koidu seltsimaja korrastamine ning paremate tingimuste tekitamine loometegevuseks. Tegemist on koristus- ja remonditalgudega. Tööülesanded sõltuvad sellest, mitmed ja milliste eelistuste- oskustega inimesed aitama tulevad. Koidu seltsimajas jagub aga hulga koristustöid ja soovi korral leiame toakesegi, mille remontimisel kaasa aidata.

Suurpõgenemise aastapäeva PRESSITEADE

Suurpõgenemise 75. aastapäeva tähistamine: “Minna ei taha kuid jääda ei saa”. 17-22. septembril. Peakorraldajad: Ülemaailmne Eesti Kesknõukogu (ÜEKN) koostöös Eesti Kultuuriseltside Ühendusega (EKSÜ).

Üleilmne eesti keele nädal– üleilmne eesti keele nädal. Eesti Instituut kutsub ühe nädala jooksul, **23.-29. septembril 2019**, kogu maailma eesti keelt õppima ja õpetama. Avage veebileht

keelest.estinst.ee, kus jagatakse näpunäiteid keeleõppijale ja -õpetajale, kus on lingid veebikursustele (Speakly, Keeleklikk), et soovijad saaksid eesti keelt edasi õppida. Iga õppur saab märkida oma asukoha veebilehel oleval maakaardil Gröönimaast Austraaliani. Samuti ootame eesti keele õppimisest sotsiaalmeediapostitusi ja videosid, mida

edastame Facebooki lehel keeLEST.

[Partnerite infokirju](#)

[Rootsi Eestlaste Infokiri](#)

Folkloorinõukogu, [september](#)

EKSÜ e-kuukirja saate muuta veel sisukamaks, kui saadate varakult teateid ja kajastusi oma sündmustest meie aadressile info@kultuuriseltsid.ee

Kuukirjaga saate liituda, kui saadate kirja aadressile info@kultuuriseltsid.ee

EKSÜ tegemistega saab tutvuda kodulehel www.kultuuriseltsid.ee ja FBs

E-kuukirja ja kodulehte toimetavad EKSÜ tegevjuht Liina Miks ja EKSÜ juhatusel liige Külli Ots

Published in [EKSÜ](#) and [Kuukiri](#)